

**PASTORALĂ
LA PRAZNICUL ÎNVIERII DOMNULUI 2022**

† IOAN CASIAN

din mila lui Dumnezeu

Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei

*Iubitului cler și dreptslăvitorilor creștini,
pace și bucurie de la Hristos Domnul Cel Înviat,
iar de la noi arhierească binecuvântare.*

*“Toți aceștia într-un cuget stăruiau în rugăciune,
împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus,
și cu frații Lui.” (Fapte 1, 14)*

***Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși și credincioase,***

Hristos a înviat!

Întâlnirea cu Hristos cel înviat este izvor de comuniune în rugăciune cu Dumnezeu și cu aproapele. Cartea Faptele Apostolilor ne vorbește despre ultima întâlnire a Mântuitorului Iisus Hristos înviat cu ucenicii Săi înainte de înălțarea la ceruri¹ și ceea ce a urmat: *“Atunci ei s-au întors la Ierusalim de la muntele ce se cheamă al Măslinilor, care este aproape de Ierusalim, cale de o sâmbătă. Și când au intrat, s-au suit în încăperea de sus, unde se adunau de obicei: Petru și Ioan și Iacov și Andrei, Filip și Toma, Bartolomeu și Matei, Iacov al lui Alfeu și Simon Zelotul și Iuda al lui Iacov. Toți aceștia, într-un cuget, stăruiau în rugăciune împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus și cu frații Lui” (Fapte 1, 12-14).* Întâlnirea cu Hristos cel înviat constituie Biserica. În urma întâlnirii cu Hristos Sfinții Apostoli se întorc la Ierusalim și împreună cu Maica Domnului, cu celelalte femei și ucenici ai Lui alcătuiesc prima Biserică sau comunitate care se adună și se roagă în numele Lui. Din primele momente ale constituirii Bisericii vedem că rugăciunea și comuniunea sunt elementele esențiale ale comunității creștine. Ucenicii nu fac altceva decât să urmeze calea învățată și practică de Hristos.²

Adunarea într-un cuget și stăruința în rugăciune este împlinirea invitației făcută de Hristos ucenicilor la Cina cea de Taină³ de a face toate în numele Lui. Aceasta este Biserica. *Rugăciunea și comuniunea* sunt semnele distincte și pilonii fundamentali ai Bisericii celei vii. Hristos Domnul își alege mai întâi ucenicii⁴ și îi introduce în comuniunea și viața lui Dumnezeu

¹ Fapte 1, 1-11

² Matei 14, 13-23; Marcu 6, 34-46; Luca 9, 11-20; Ioan 6, 2-15

³ *“Și luând pâinea, mulțumind, a frânt și le-a dat lor, zicând: Acesta este Trupul Meu care se dă pentru voi; aceasta să faceți spre pomenirea Mea. Asemenea și paharul, după ce au cinat, zicând: Acest pahar este Legea cea nouă, întru Sângele Meu, care se varsă pentru voi” (Ioan 22, 19-20).*

⁴ Matei 4, 18-22; Marcu 1, 16-20; Luca 5, 2-11; 6, 13-16

întrupat manifestate vizibil prin cuvântul cu putere multă, minunile, învierile din morți și toate faptele Mântuitorului Hristos.

După învierea Lui a treia zi din morți Hristos îi face pe ucenici părtași tainei învierii Sale ca premisă/garanție, pregustare și realitate deja prezentă a lumii viitoare aici și acum: *“Dar când mergeau ele⁵ să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat, zicând: Bucurați-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat”* (Matei 28, 9). *“Iar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise lor Iisus. Și văzându-L, I s-au închinat, ei care se îndoiseră”* (Matei 28, 16-17). *“Și, când a stat împreună cu ei⁶ la masă, luând El pâinea, a binecuvântat și, frângând le-a dat lor. Și s-au deschis ochii lor și L-au cunoscut; și El s-a făcut nevăzut de ei (...)”* (Luca 24, 30-31). Învierea lui Hristos este evenimentul central și fondator al Bisericii. Din puterea înnoitoare și restauratoare a ei se revărsă peste Biserică și peste lume harul mântuitor. Hristos realizează în persoana Sa proprie pentru noi toți răscumpărarea și îndreptarea.

Însă, omul, umanitatea după ispita căderii din rai era rănită de păcat și de moarte și avea nevoie de vindecare. Cum se putea face aceasta? *“Ei bine, care este leacul acesta (împotriva păcatului, stricăciunii și morții – n.n.)? – se întreabă Sf. Grigore de Nyssa. Nimic altceva decât trupul acela ce s-a arătat mai presus de moarte și s-a făcut început al vieții noastre. Căci după cum zice Apostolul, ‘puțin aluat dospește toată frământătura’ (1Corinteni 5, 6) tot astfel trupul lui Dumnezeu intrat în trupul nostru întreg îl preface și îl transformă. (...) Întrucât numai trupul în care Hristos s-a întrupat a primit această binecuvântare, și întrucât nu e cu puțință ca trupul nostru să ajungă nemuritor, decât numai dacă prin comuniunea cu Cel nemuritor, împărtășindu-se astfel din nestricăciune, iată de ce trebuie să cercetăm cum e cu puțință ca acel trup care se împarte neîncetat la atâta mulțime de credincioși de pe tot pământul, să rămână întreg în fiecare părțică a sa deși se dă fiecăruia în întregime.”*⁷ Ceea ce ne vindecă pe noi de moarte și de stricăciune este trupul dătător de viață, nemuritor și nestricăcios al Domnului Hristos. Numai el a dobândit această calitate. În rai nemurirea omului era asigurată de rămânerea în comuniunea cu Dumnezeu. După venirea lui Hristos viața veșnică și îndreptarea depind de aceeași rămânere în comuniunea cu Dumnezeu prin Hristos. Omul nu putea să se vindece pe sine însuși de stricăciune și moarte fără primirea trupului Celui nemuritor adică Hristos prezent în Sfânta Euharistie. Moartea a fost biruită mai întâi în Trupul lui Hristos și tot în el au fost dobândite nemurirea și nestricăciunea. Numai participând prin comuniune la el omul poate dobândi viața veșnică. El înnoiește, restaurează și răscumpără viața noastră prin înviere. Sfânta Euharistie este

⁵ Femeile mironosițe

⁶ Luca și Cleopa

⁷ Sf. Grigore de Nyssa. *Despre Suflul și Înviere*. (traducere, note și comentarii Pr. Grigore Teodorescu) Ed. Herald: București 2003, p 192-193

Trupul și Sângele lui Hristos, adică noua umanitate. Ea este dar a lui Dumnezeu pe care omul o primește în cadrul Sfintei Liturghii.

Sf. Grigore de Nyssa spune că Hristos prin Sfânta Euharistie se dăruiește în întregime fiecărui credincios. El devine în același timp început și temelie a vieții celei noi în fiecare persoană dar și a comuniunii dintre ele pentru că este prezent întreg în fiecare. Viața fiecărui creștin și comuniunea dintre ei dobândește temelia purtătoare de viața nouă și nemurire. “*Tu Te-ai făcut rudă cu noi după trup, noi am fost făcuți ruda Ta prin dumnezeire./ Căci luând trup ne-ai dat nouă Duh dumnezeiesc*⁸ – spune Sf. Simeon Noul Teolog. (...) *Ne facem mădulare ale lui Hristos,/ iar Hristos mădularele noastre./ Și mâna lui Hristos și picioarele lui Hristos sunt ale mele.*”⁹ Trupul nostru eclesial devine trupul lui Hristos. El este capul Bisericii iar noi membrele ei. Prin vinele trupului eclesial curge sângele vieții celei noi a lui Hristos. Sfânta Euharistie devine medicamentul care ne vindecă de păcat și moarte. Ea întărește comuniunea între credincioși și ne deschide viața către veșnicie.

În Hristos împreună devenim templu, Biserică sau casă a lui Dumnezeu: “(...) *și ne faci pe fiecare casă și locuiești în noi toți/ și Tu te faci casă tuturor, și locuim în Tine,/ fiecare dintre noi Mântuitorule, întreg cu Tine întreg/ și Tu ești cu fiecare dintre noi, singur cu el singur/ și în același ești întreg singur deasupra noastră*”¹⁰ – spune Sf. Simeon Noul Teolog. În el rugăciunea și comuniunea rămân elementele principale ale plămădirii noii umanități. La baza lor rămâne prezența lui Dumnezeu în întregime în fiecare individual și în toți la un loc. În templu lui Dumnezeu care este Biserica trăim învierea lui Hristos în mod personal și comunitar.

Scopul vieții noastre este restabilirea comuniunii cu Dumnezeu prin Sfânta Euharistie: “*Ai auzit cum împărtășirea dumnezeieștilor și preacuratelor Taine este viața veșnică și că pe cei care au viața veșnică, pe aceia spune Domnul că îi va învia în ziua de apoi* – spune Sf. Simeon Noul Teolog.”¹¹ Euharistia reprezintă viața veșnică trăită anticipat în Biserică. Prin Hristos prezent în ea avem premisele învierii de obște.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Anul 2022 a fost proclamat de Patriarhia Română *Anul Omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigore Palama și Paisie de la Neamț*. Este un an în care atenția noastră trebuie să se îndrepte în direcția sporirii rugăciunii. Ea înseamnă a vorbi sau a dialoga cu Dumnezeu în comuniune și în mod personal. Cele două feluri de rugăciune – personală și comunitară - sunt complementare. Ele se

⁸ Imn 15, p 380-381

⁹ Imn 15, p 381

¹⁰ Imn 15, p 380-381

¹¹ Sf. Simeon Noul Teolog, *Discursuri teologice și etice. Scrieri I.* (studiu introductiv și traducere diac. Ioan I. Ică jr.) Ed. Deisis: Sibiu 1998, p 211

sprijină și se întăresc una pe alta. În primul rând rugăciunea împreună ne face să stăruim ‘*într-uncuget*’ întărind astfel unitatea Bisericii în calitate de comunitate după modelul primilor ucenici. În al doilea rând rugăciunea personală ne arată calitatea ireductibilă și valoare de neprețuit a persoanei umane. Este un fin echilibru pe care Biserica a încercat de-a lungul timpului să-l mențină între comunitate și persoană. Nu puține au fost însă ideologiile de ieri și de astăzi care au înclinat de o parte sau de alta a acestui fel de a fi firesc, normal, echilibrat și autentic pe care îl propune Biserica.

Pe durata celor doi ani de pandemie am trăit momente de slăbire a sensului eclesial al comuniunii datorită restricțiilor sanitare. De curând lumea întreagă și mai ales cea ortodoxă este zguduită de conflictul din Ucraina. Acesta și altele asemenea nu de mult timp terminate sunt evenimente care trebuie să ne readucă aminte tuturor realitatea violenței și morții prezente în societatea noastră. Ele ar trebui să ne reamintească necesitatea comunicării, comuniunii și dialogului dintre noi ca mijloc în vederea rezolvării acestor probleme. De asemenea ar trebui să ne facă să înțelegem mai bine golul profund lăsat prin pierderea de vieți omenești, prin suferințele provocate de pagubele materiale incalculabile și alte urmări imposibil întotdeauna de prevăzut. Conflictele nu ar trebui să stimuleze în noi nevoia de a crea mai multe mijloace care să continue acest ciclu al violenței și morții așa cum se întâmplă astăzi ca și în trecut. Altfel vom fi participanți în același spectacol care se repetă de fiecare dată cu alți actori, într-un alt context cultural și material, dar cu același scenariu aducător de suferință și moarte. Rațiunea de a fi și de a seduce a acestor conflicte de cele mai multe ori este disimulată în ‘*temeiuri legislative, legale, ba chiar umanitare.*’ Însă, la o mai atentă analiză în timp în lumina Sfintelor Scripturi, a cuvintelor, vieții și faptelor lui Hristos, toate acestea se revelează sărace, înșelătoare, păgubitoare și aducătoare de adâncă suferință.

Anul rugăciunii ne îndeamnă la o înnoirea a felului nostru de a fi în Dumnezeu și în relațiile noastre cu aproapele. Este o ocazie în a pune temelii noi etosului nostru creștin de zi cu zi în viața personală și în cea ca și comunitate, ca *eclesia*. Hristos și lucrarea Sa mântuitoare este începutul, sfârșitul și împlinirea a toate. El este Cel care reclădește și face noi toate: “*Și pe toate cele urâte le va face frumoase,/ împodobindu-le cu frumusețea și slava dumnezeirii* - spune Sf. Simeon Noul Teolog./ *Și vom deveni toți împreună dumnezei prin Dumnezeu,/ nemaivăzându-ne urâtenia trupului nostru,/ ci făcându-ne întregi asemenea trupului lui Hristos. Și fiecare mădular al nostru va fi Hristos întreg.*”¹² Împărtășirea de Dumnezeu și viața cea nouă ne redă frumusețea și slava cu care fusesem înzestrați de Dumnezeu în rai. Ceea ce este Hristos prin natură vom deveni noi după har adică fiii și fiicele lui Dumnezeu.

Cu ocazia Praznicului Învierii Domnului, să ne apropiem și să ne împărtășim de Hristos Domnul; să-L slăvim, bucurându-ne de darul vieții și mântuirii dat nouă în Biserică! Fie ca

¹² Imn 15, p 384

bucuria învierii Domnului Hristos să se răspândească în viața fiecăruia spre înnoire și viață veșnică!

“Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi toți!”

HRISTOS A ÎNVIAT!

Al vostru frate către Hristos-Domnul rugător,

† IOAN

CASIAN

Saint-Hubert/Montreal 2022